

Integrale ondersteuningsstructuur Overbetuwe-Lingewaard

**Handelingsgericht samenwerken middels
een multidisciplinair overleg**

Integrale ondersteuningsstructuur Overbetuwe-Lingewaard

Inleiding

In dit document staat beschreven hoe ouders, onderwijs, gemeente, en andere partners zoals GGD, RBL, MEE, Rijnstad enz. handelingsgericht samenwerken om de ontwikkeling van kinderen te bevorderen.

Er zit overlap in de doelen die elke partij wil bereiken. Het is van belang dat de samenwerking op alle niveaus plaatsvindt. Met een gedeeld kader waarin gezamenlijke taal gesproken wordt, begrijpen betrokkenen elkaar beter. Onderwijs en gemeente reflecteren, samen met ouders, op gestelde doelen en sturen bij waar nodig. Dit bevordert dat betrokkenen zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor het geheel aan doelen, in plaats van alleen hun eigen taak.

In augustus 2018 is, in samenwerking met de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard de integrale ondersteuningsstructuur ontwikkeld, met als doel kinderen tot een optimale ontwikkeling laten komen door preventief met elkaar samen te werken, middels rondetafelgesprekken.

Uit evaluaties van de huidige werkwijze blijkt dat aanscherping wenselijk is. Deze aanscherping richt zich op thema's als: voorbereiding, casusregie, procesregie, verslaglegging en voorzitterschap. Dit om het proces en de slagvaardigheid tijdens de rondetafelgesprekken te versterken. Daarnaast blijkt uit de praktijk dat de term 'rondetafelgesprek' onvoldoende dekkend is. De term 'multidisciplinair overleg' (MDO) is meer passend; meerdere disciplines werken samen om tot een plan te komen rond een kind.

Visie

Wij komen tegemoet aan de ontwikkelingsbehoeften van elk kind. Dat doen we vanuit een meervoudig perspectief, gericht op de kwalificatie (het verwerven van kennis, vaardigheden en houding), persoonsvorming en socialisatie van kinderen. We streven ernaar dat ieder kind onderwijs volgt op een school zo thuis nabij mogelijk. (Ondersteuningsplan SWV PassendWijs, 2023)

Doel

Het doel van de integrale ondersteuningsstructuur is om middels samenwerking preventief ondersteuning te bieden op de school en thuis, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

- Iedere professional kijkt vanuit zijn verantwoordelijkheid wat het kind,

het gezin en de school nodig hebben om inclusiever onderwijs mogelijk te maken.

- De aangescherpte werkwijze m.b.t. het MDO is concreet en stapsgewijs beschreven.
- Aan het eind van het MDO wordt het proces kort met alle aanwezigen geëvalueerd a.d.h.v. een aantal vragen.
- Rollen en verantwoordelijkheden van professionals zijn beschreven.
- Er is een checklist waarin de uitgangspunten voor de totstandkoming van een MDO zijn opgenomen (zie einde document).

Uitgangspunten

1. Door middel van een MDO wordt handelingsgericht samengewerkt. We werken doelgericht, vraaggericht en oplossingsgericht: wat willen we bereiken, op welke termijn en volgens welk plan?
2. Kinderen ontwikkelen zich in wisselwerking met hun omgeving.
3. Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften zijn het uitgangspunt.
4. Ouders, professionals en leerkrachten maken het verschil en zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de ondersteuning van een kind.
5. Positieve aspecten van kinderen, ouders/verzorgers en hun netwerk en van professionals uit kinderopvang/BSO, onderwijs, gemeente, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en welzijn zijn van cruciaal belang, deze worden benut.
6. Betrokkenen werken constructief samen vanuit gelijkwaardigheid. Eenieder beschikt over waardevolle kennis en ervaring. Door deze informatie samen te voegen ontstaat een realistisch beeld en perspectief.
7. De werkwijze is cyclisch (in stappen, planmatig, evalueren) en transparant (inzichtelijk voor alle betrokkenen). (Pameijer, 2017)
8. Alle betrokkenen rondom een kind kunnen een MDO initiëren.

Bij het MDO zijn, naast ouders, professionals¹ betrokken die een bijdrage kunnen leveren aan het beantwoorden van de ondersteuningsvraag van een kind. De opbrengst van het MDO is de totstandkoming van één plan. In dit

¹ directeur, intern begeleider, leerkracht, orthopedagoog SWV PassendWijs, regiocoördinator SWV PassendWijs, lid ondersteuningsteam, schoolmaatschappelijk werk, gezinscoach, jeugdcounselant, jeugdarts, jeugdverpleegkundige, leerplichtambtenaar, voorschoolse zorgcoördinator, psycholoog, cliëntondersteuner jeugd en/of andere externen

plan staat beschreven wat iedereen (dus ook ouders en jeugdhulp) doet en op welk moment dat gebeurt, om zo de gezamenlijk geformuleerde doelen te bereiken.

Basisafspraken

1. Ouder(s)², intern begeleider, leerkracht en orthopedagoog maken altijd onderdeel uit van het MDO.
2. Er wordt altijd gewerkt met een agenda waarin het doel en de besprekingspunten van het MDO zijn opgenomen.
3. De initiator van het MDO is de voorzitter tijdens het overleg, tenzij anders wordt afgesproken.
4. Er wordt altijd een proces en/of casusregisseur aangewezen door alle aanwezigen samen.
5. Van ieder MDO wordt een verslag gemaakt, wat binnen een week nadat het MDO heeft plaatsgevonden wordt gedeeld met alle betrokkenen. Hierbij wordt de AVG-wetgeving in acht genomen (beveiligd delen/versturen van documenten). Doelen, actiepunten en afspraken worden in het verslag vastgelegd. De school is verantwoordelijk voor het toevoegen van het verslag aan het dossier van het kind.
6. Afspraken worden vastgelegd in het OPP (indien het extra ondersteuning betreft) en dienen de onderwijsdoelen.
7. Bij complexe casuïstiek sluiten de orthopedagoog, regiocoördinator en de directeur van de school aan bij het MDO (vanuit zijn/haar rol als eindverantwoordelijke van de school).
8. Wanneer er sprake is van (dreigende) thuiszitters wordt het 'vijf-ogen-principe' gehanteerd en sluiten de hieronder genoemde betrokkenen aan bij het MDO. De directeur sluit aan vanuit zijn/haar rol als eindverantwoordelijke van de school.

Vijf-ogen-principe

Wanneer het gaat om tijdelijke 'niet belastbaarheid' (bijv. door overbelasting), dan wordt in gezamenlijkheid bekeken waarmee de leerling geholpen kan worden om na verloop van tijd weer terug te keren in het onderwijs.

2 Gescheiden ouders hebben recht op dezelfde informatie over hun kind. Soms heeft maar één van de ouders gezag over het kind. De ouder zonder gezag heeft geen zeggenschap over het kind, maar wel recht op informatie. De school is verplicht informatie over het kind te geven als de ouder daarom vraagt. De ouder heeft geen recht op inzage in het dossier van zijn of haar kind, maar mag wel belangrijke informatie, zoals bijvoorbeeld de schoolprestaties zien.

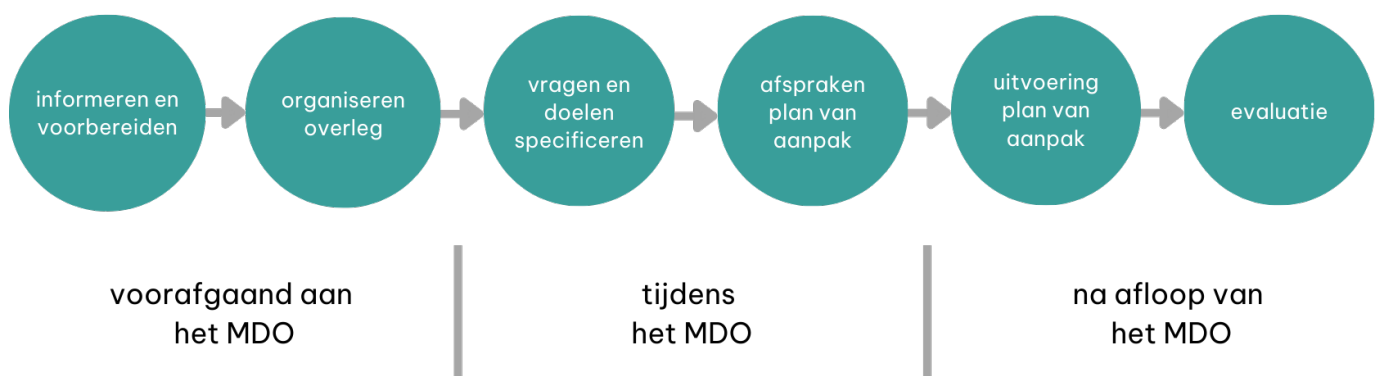
Hierbij zeggen **ouders** iets over de ontwikkeling en stand van zaken in de thuissituatie, zegt de **school** iets over hun (on)mogelijkheden, het **samenwerkingsverband** iets over het aanbod op de ondersteuningsbehoefte, de **jeugdarts** iets over belastbaarheid van jeugdige, de **gemeente** (en/of SMW/ gezinscoach) iets over de financiering en het aanbod buiten en binnen het onderwijs en **leerplicht** iets over mogelijkheden binnen de regelgeving. In gezamenlijkheid wordt bepaald wat ingezet gaat worden en volgen betrokkenen met elkaar de voortgang hierin.

Het proces

Voorafgaand aan het MDO

- Informeren en voorbereiden. De intern begeleider:
 - bepaalt samen met de leerkracht en ouder(s) (en eventueel het kind) het doel van het overleg;
 - bepaalt wie er (moeten) worden uitgenodigd³;
 - zorgt ervoor dat duidelijk is wie verantwoordelijk is voor het maken van het verslag;
 - is verantwoordelijk voor het voorbereiden van relevante informatie;
 - informeert de ouder(s) (en eventueel het kind) over het proces.
- Organiseren van het overleg:
 - Uiterlijk één week voorafgaand aan het overleg worden de agenda, voorbereidingsstukken (met toestemming van ouders) en het doel van het overleg gecommuniceerd aan genodigden. **Let op:** Bij het ontbreken van een agenda en stukken, vindt er geen overleg plaats.

Afbeelding 1: Acties tijdens en rondom het MDO

³ Om te komen tot een plan is het noodzakelijk dat de juiste mensen aan tafel zitten. Wanneer dit niet het geval is, lukt het niet om een plan te maken.

Tijdens het MDO

- Bij de start van het MDO wordt afgesproken wie zorgt draagt voor verslaglegging.
- De vooraf gedeelde informatie dient als uitgangspunt.
- Vragen en doelen van het kind, de ouders en de leerkracht worden gespecificeerd. De volgende vragen komen aan bod:
 - Wat gaat goed?
 - Wat kan beter?
- Per doel wordt bepaald welke inzet het meest passend is. Concrete afspraken worden gemaakt met daarbij een tijdpad. De volgende vragen komen aan bod:
 - Wie doet wat wanneer, waarom en hoe?
 - Wanneer wordt de casusregisseur geïnformeerd?
- Casusregie wordt belegd.
- In de meeste gevallen zal dit belegd worden bij de intern begeleider, tenzij het initiatief voor het organiseren van een MDO vanuit een betrokken professional van buiten het onderwijs afkomstig is.
- Het evaluatiemoment wordt bepaald. Tijdens de evaluatie worden onder meer de volgende punten besproken:
 - Zijn afspraken, actiepunten en tijdpad helder voor alle betrokkenen?
 - Hoe kijken de betrokkenen terug op het MDO?
 - Was het voor alle betrokkenen een zinvol MDO?
 - Voldeed het MDO aan de verwachtingen van alle betrokkenen?

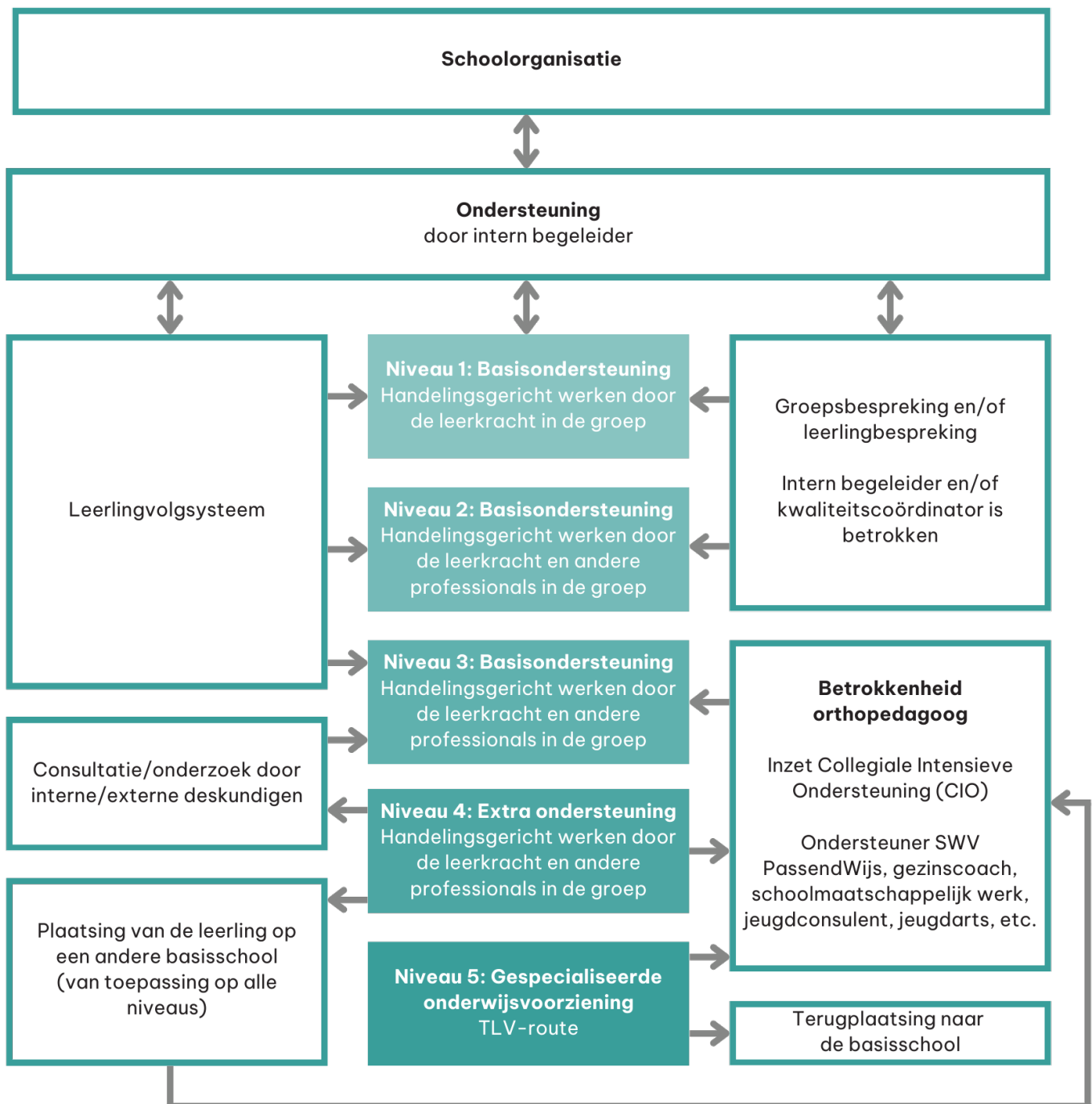
Na afloop van het MDO

- De casusregisseur wordt geïnformeerd over de voortgang van de acties en de uitvoering van het plan.
- De casusregisseur bewaakt de voortgang op de acties, maar is niet verantwoordelijk voor de uitvoering van alle acties.
- De school is verantwoordelijk voor het OPP, het monitoren van de voortgang van het kind en houdt hier de regie over.
- Evaluatie:
 - Afhankelijk van de voortgang van het plan beslist de casusregisseur

in overleg met de ouder(s) welke deelnemers voor het vervolgoverleg worden uitgenodigd.

- Tijdens de evaluatie wordt bekeken of het plan met de gestelde doelen voldoende aansluit op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind. Dit is tevens het moment waarop, indien nodig, bijstelling van het plan plaatsvindt.

Afbeelding 2: Ondersteuningsstructuur

Rollen en taken

Casusregisseur

De casusregisseur heeft de regie op de uitvoering van het plan van aanpak en zorgt ervoor dat alle partijen op uitvoerend niveau aan de slag gaan met de gemaakte afspraken.

Jeugdarts/jeugdverpleegkundige

De professional vanuit de jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft kennis op sociaal-medisch gebied. De JGZ-professional beschikt over de longitudinale ontwikkeling van het kind door de informatie uit het JGZ-dossier, denkt mee tijdens het bespreken van de casus en helpt bij het doorgronden van het probleem. Het kind wordt daarbij gezien in samenhang met zijn gezin en leefomgeving. De JGZ-professional geeft advies op maat.

De JGZ-professional die al betrokken is bij het kind en de ouder(s) kan het beste aansluiten bij de bespreking. Daar waar het ingewikkelde casuïstiek betreft met psychiatrische problemen of schoolziekteverzuim gaat de voorkeur uit naar deelname door de jeugdarts. De jeugdarts kan ook zo nodig verwijzen.

Leerplichtambtenaar

Een leerplichtconsulent is toezichthouder op de Leerplichtwet (Lpw) en heeft drie wettelijke functies:

- onderzoek doen naar aanleiding van een melding van ongeoorloofd schoolverzuim (art. 22 lid 1 Lpw);
- beoordelen van vrijstellingen (art 14 lid 3 Lpw);
- handhaven bij verwijtbaar ongeoorloofd schoolverzuim (art. 22 lid 2 en 3 Lpw).

Naast de Leerplichtwet werkt de leerplichtconsulent volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De school is verplicht om een melding te doen bij zestien uur ongeoorloofd schoolverzuim in vier lesweken. Eerder melden is mogelijk.

Naar aanleiding van de melding en de informatie vanuit school gaat de leerplichtconsulent in gesprek met leerling en ouder(s). Tijdens dat gesprek worden de (vermoedelijke) reden voor het ongeoorloofde schoolverzuim besproken en wat er nodig is om het verzuim terug te dringen.

Als blijkt dat er sprake is van achterliggende problematiek of zorgen, dan wordt er doorverwezen naar vrijwillige hulpverlening. Bijvoorbeeld het

sociaal team van de gemeente.

De leerplichtconsulent bespreekt met leerling en ouder(s) ook het belang van naar school gaan. Tenslotte geeft de leerplichtconsulent informatie over de gevolgen als leerling en ouder(s) zich niet houden aan de gemaakte afspraken en het ongeoorloofde schoolverzuim blijft aanhouden.

Gezinscoach

De gezinscoach geeft laagdrempelige begeleiding en ondersteuning aan gezinnen bij opgroei- en opvoedvragen. De gezinscoach zoekt met ouders naar wat er nodig is om belemmeringen in het welzijn of de ontwikkeling van kinderen weg te nemen.

Taken:

- vroegtijdig signaleren van belemmeringen in het welzijn of de ontwikkeling van kinderen;
- consultatie en advies binnen de zorgstructuur van het Integraal Kindcentrum (IKC);
- geven van laagdrempelige opvoedondersteuning;
- voeren van kindgesprekken;
- toeleiden naar hulp of ondersteuning uit het voorliggend veld;
- toeleiden naar specialistische hulp indien nodig (verkorte route naar gemeente).

Let op: Indien er geen gezinscoach betrokken is kan er alleen een aanvraag door de ouder(s) worden gedaan via de reguliere route bij de gemeente.

Jeugdconsulent

Jeugdconsulenten in Lingewaard ondersteunen jeugdigen en gezinnen waarbij niet alles vanzelfsprekend goed verloopt, met goede toegangsbesluiten en verwijzingen. Zij komen in actie bij uiteenlopende vragen en problemen, variërend van opvoedondersteuning tot huiselijk geweld en kindermishandeling. Met netwerkpartners, collega's en de betrokken gezinnen gaan zij samen op zoek naar oplossingen.

Hun belangrijkste taken zijn:

- nemen van kernbeslissingen samen met de gedragswetenschapper waarmee wordt gewerkt volgens de richtlijnen jeugdhulp;
- monitoring van de risico's en veiligheidssituaties in gezinnen;
- werken met een vraagverhelderingsmethode met alle betrokkenen (zo-

wel netwerk als professioneel) waarmee alle leefdomeinen goed in beeld worden gebracht en vertaald naar een plan (één gezin, één plan/De Nieuwe Route);

- coördinatie van netwerkoeverleggen met of voor inwoners, het netwerk en betrokken professionals;
- in behandeling nemen van zorgmeldingen van Veilig Thuis;
- wanneer vrijwillige jeugdhulp niet meer toereikend is, casus bespreken aan de regionale Beschermingstafel, voor onderzoek naar mogelijke opschaling naar het gedwongen kader.

De jeugdconsulent heeft een afgeronde opleiding op minimaal hbo-niveau (bijvoorbeeld Social Work).

De gezinscoach is het eerste aanspreekpunt voor school en kan te allen tijden met de (betrokken) jeugdconsulent bespreken wat er nodig is of na overleg de jeugdconsulent uitnodigen voor een (plan)bijeenkomst.

Tot slot: jeugdconsulenten zullen in de basis alleen maar procesregie hebben. Dit houdt in dat de jeugdconsulent geen hulpverlening biedt aan het gezin maar zij schakelen de hulp in die nodig is en volgen op de achtergrond de voortgang. Betrokkenen kunnen signalen van zorg doorgeven aan de jeugdconsulent.

Contactgegevens: jeugdhulp@lingewaard.nl of 026-3260111

Jeugd- en gezinsconsulent

Kerntaak: onderzoeken en beoordelen of er geïndiceerde hulp vanuit de Jeugdwet nodig is.

De taken van de huidige jeugd- en gezinsconsulent omvatten onder meer het signaleren en analyseren van problemen, lijnen uitzetten, regie nemen in en omgaan met complexe situaties en bij tegengestelde belangen, beschikkingen afgeven, etc.

De jeugd- en gezinsconsulent levert input aan beleidsmedewerkers met betrekking tot de uitvoering en aanpassing van beleid.

Contactgegevens: sociaalteam@overbetuwe.nl of 140481.

Procesregisseur

Procescoördinatoren interventieteam

De procescoördinatoren van het Interventieteam (IVT) zorgen voor continuïteit van het IVT, daar waar casuïstiek m.b.t. integraal complexe multiproblematiek getriageerd besproken wordt en waar consultatie plaatsvindt.

Ook geven zij functioneel aansturing op de inhoudelijke procesgang aan de procesregisseurs IVT.

Procesregisseur multi-probleem en migratie¹

De procesregisseur voert intensieve regie uit over hulpverlening voor en met het systeem vanuit de verschillende leefdomeinen. Dat wil zeggen dat waar nodig zorg gedragen wordt voor samenhang binnen de inzet van verschillende interventies.

De procesregisseur heeft de rol om, samen met andere betrokken partners, te komen tot een samenhangende aanpak en regie te voeren over het geheel.

Checklist MDO

- Ouders zijn betrokken.
- Er is een agenda opgesteld waarin het doel van het overleg en de besprekpunten zijn opgenomen.
- Vooraf is afgesproken wie het voorzitterschap voor zijn/haar rekening neemt.
- Vooraf is afgesproken wie de verslaglegging voor zijn/haar rekening neemt.
- Casus –en/of procesregie zijn belegd.
- Er is een verslag opgesteld (en gedeeld met alle betrokkenen) met doelen, actiepunten en afspraken.
- Afspraken zijn vastgelegd in het OPP (indien er sprake is van extra ondersteuning).
- Er is een evaluatiemoment gepland.

1 voorheen 'gezinsregisseur'